

بازار شایعات درباره حاج احمد متوسلیان

هر سال در ایام ربوده شدن او داغ است، با هم چند کتاب را درباره او مرور کرده ایم

آن سفر کرده...

مرد

داوود امیریان یکی از نویسندگان پرکار حوزه کودک و نوجوان با درونمایه جنگ است. آثار طنز این نویسنده با محوریت دفاع مقدس شهرت بسیار دارد. در میان کتاب‌های امیریان اثری وجود دارد که درباره حاج احمد متوسلیان است. «مرد» زندگینامه‌ای داستانی درباره این شخصیت دوران دفاع مقدس است که در آن امیریان به حضور این فرمانده در ماجراهای انقلاب و شرکت در مناطقی مانند ترکمن صحرا برای خاموش کردن غائله خلق ترکمن و... اشاره کرده است و روایتی داستانی را برای خواننده خود ارائه می‌کند. این کتاب را می‌توان یکی از آثار دیده نشده درباره حاج احمد دانست در حالی که باید آن را از اولین آثار مستند داستانی در این زمینه نامید. امیریان در این کتاب کوشش کرده نشان دهد او نقش پررنگی در مبارزات و همراهی با انقلاب داشته و همواره در صحنه‌های گوناگون حضور داشته است.

۳۷ سال

حمید داوودآبادی، خبرنگار مستندنگار و رزمنده سال‌های دفاع مقدس یکی از پرکارترین نویسنده‌هایی است که با محوریت شخصیت حاج احمد متوسلیان کتاب‌هایی نوشته است. او که خود از رزمندگان تحت فرماندهی این فرمانده بزرگ است در آثار بسیاری درباره وی نکاتی را یادآوری کرده و درباره ربوده شدن او و سه ایرانی دیگر بارها نوشته و سخن گفته است. این کتاب را نشر شهید کاظمی سال گذشته روانه بازار کتاب کرده است. داوودآبادی معتقد است این اثر در نظر دارد نقبی به حقیقت زند، نقبی از دل اخبار ضد و نقیض به حقیقت. نویسنده در این کتاب تلاش کرده نگاهی واقع‌بینانه به ماجرای طولانی‌ترین گروگان‌گیری قرن اخیر داشته باشد و از لایه‌های اخبار و اطلاعاتی که مانند همین چند روز گذشته مطرح شده است، تصویری از واقعیت را به خواننده نشان دهد.

احمد متوسلیان هستم

شخصیت حاج احمد متوسلیان به قدری مهم و اثرگذار است که هر قدر اثر در این زمینه تولید شود، همچنان ناگفته‌هایی باقی می‌ماند. این کتاب دربردارنده مصاحبه‌ها و سخنرانی‌های این فرمانده جاودان یاد دفاع مقدس است که محمد جواد شادانلو آن را گردآوری کرده و در دسترس مخاطبان قرار داده است. از آنجاکه سخنرانی‌ها یا مصاحبه‌ها برخلاف روایت‌هایی که بعدها ضبط می‌شوند در لحظه بیان شده‌اند، به واقعیت نزدیک‌تر و قابل اعتمادترند و خواننده می‌تواند از دل آنها به وضعیتی که در جبهه‌ها یا جامعه حاکم بوده پی ببرد. متوسلیان در سخنرانی‌ها که یکی از آنها همان سخنرانی مسجد پاوه است که در فیلم «ایستاده در غبار» نیز از آن استفاده شده، بدون لگنت و محکم سخن گفته و روحیه بسیجی‌اش را در کلام خود جاری کرده است.

محمد رضا پاشایی

روزنامه‌نگار

طی روزهای گذشته مطلبی دست به دست شد مبنی بر این که خبرهای تازه‌ای از حاج احمد متوسلیان در راه است و به زودی پیکر این شهید به وطن و آغوش خانواده‌اش باز می‌گردد (بعد از ۳۸ سال)! خبری که به سرعت خانواده جاویدالاثر متوسلیان آن را تکذیب کردند و آن را شایعه‌ای مرسوم طی روزهای ۱۳ و ۱۴ تیر سال‌ها متمادی خواندند که توسط عده‌ای مطرح می‌شود ولی از روز ۱۵ تیر به بعد خبری نمی‌شود و به فراموشی سپرده می‌شود. اگر از حواشی این خبر و شایعات بگذریم که بسیاری برای جلب توجه به آنها متوسل می‌شوند اما شخصیت حاج احمد متوسلیان یکی از اثرگذارترین شخصیت‌های تاریخ دفاع مقدس است که در جبهه‌های غرب و جنوب حضوری فعال داشته و از فرماندهان مهم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی محسوب می‌شود. فرمانده‌ای که روحیه استقامت و ایستادگی در او بروز جدی داشته و همت و پیگیری برای رسیدن به هدف از جمله ویژگی‌هایی است که برایش برشمرده‌اند.

۱۴ تیر ۱۳۶۱ حاج احمد متوسلیان همراه سه ایرانی دیگر در ایست بازرسی توسط فلا نژا ربوده شد و هنوز اطلاع دقیقی از وضعیت او و همراهانش در دست نیست.

شاید آنچه پس از گذشت قریب به ۴۰ سال بیش از بازگشت پیکر این فرمانده دفاع مقدس اهمیت داشته باشد، ادامه دادن راه و پیشه کردن مرام او باشد. شایعه بازگشت پیکر حاج احمد متوسلیان بهانه‌ای شد تا مروری داشته باشیم بر چند اثر با محوریت چهره این فرمانده با صلابت که حضور او در تیپ ۲۷ محمد رسول... چشمگیر و موثر بوده و در اتفاقاتی مانند فتح خرمشهر و... نیز نقشی به سزا داشته است. کتاب‌هایی که می‌توان از لایه‌های سطرهای آن سیمای مردی ایستاده در غبار را دید.

همپای صاعقه

این کتاب که با مشارکت حسین بهزاد و گلعلی بابایی نوشته شده، یکی از مهم‌ترین آثار مستندنگاری مربوط به حضور حاج احمد متوسلیان در تیپ ۲۷ است. این کتاب به عنوان کارنامه عملیاتی لشکر ۲۷ محمد رسول... از تاسیس تا پس از فتح خرمشهر و ربوده شدن حاج احمد است که در آن می‌توان سیمای او را در مقاطع حساس از کردستان تا جنوب به تماشا نشست. همپای صاعقه از حیث مستندنگاری یکی از آثار مهم پس از انقلاب محسوب می‌شود که حجم بسیاری از داده‌ها و اطلاعات اعم از مکالمات بی‌سیم و صورتجلسات فرماندهان جنگ تا کالک‌های عملیات و نامه‌های رد و بدل شده میان فرماندهان را در خود دارد و برای کسانی که می‌خواهند کار تحقیقاتی و پژوهشی جدی کنند منبع مهمی به شمار می‌رود. این کتاب از آنجاکه مربوط به دوران فرماندهی حاج احمد است، تصویری مستند و مبتنی بر واقعیت از این فرمانده جنگ را به خواننده نشان می‌دهد.

در هاله‌ای از غبار

گلعلی بابایی به عنوان یکی از پژوهشگران سرشناس حوزه جنگ، آثار بسیاری را در معرفی شخصیت‌های دفاع مقدس تالیف کرده که یکی از این شخصیت‌ها جاویدالاثر حاج احمد متوسلیان است. شهید حاج حسین همدانی نیز یکی دیگر از شخصیت‌هایی است که بابایی درباره‌اش تالیفاتی انجام داده است و از این رومی‌توان حساسیت برخی

و بیان نشده و بهتر بود در کنار وقایعی که از زندگی متوسلیان و حضورش در جبهه جنگ بیان شده، خاطرات پیش از انقلاب و دوران دانشجویی او بیشتر مورد واکاوی قرار می‌گرفت. با این وجود، این کتاب در دسته آثار مستند تحقیقی و سرگذشت‌پژوهی است و اسناد، روایات و گفته‌های اطرافیان و نزدیکان متوسلیان را در خود دارد، به گونه‌ای که هرکس درباره او خاطره یا حرفی داشته در این کتاب از آن استفاده شده و خواننده می‌تواند با سند متقن به شخصیت حاج احمد نزدیک شود.

شخصیت‌ها را از آثار بابایی تشخیص داد؛ زیرا او تنها به تالیف یک اثر اکتفا نکرده و آثار مختلفی با زبان‌ها و قالب‌های مختلف برای آن افراد به رشته تحریر درآورده است. در هاله‌ای از غبار، اولین کتاب از مجموعه کتاب‌های ۲۷ در ۲۷ است که به روایت زندگی و خاطرات ۲۷ فرمانده از لشکر ۲۷ محمد رسول... پرداخته است. این اثر را می‌توان اولین کتابی دانست که به صورت کامل و مجزا به بازگویی زندگی حاج احمد متوسلیان پرداخته که البته باز هم نمی‌توان گفت که در این راستا حق مطلب ادا شده، چراکه ابعاد شخصیتی این سردار سپاه به خوبی واکاوی